

RAHUTEGIJA

NR 8
SEPTEMBER 2008

“Õndsad on rahutegijad, sest neid hüütakse Jumala lasteks.” (Mt 5:9)

OOTAMATU TÕDE

JUTLUS EELK NÕO KOGUDUSE NIMEPÄEVA JUMALATEENISTUSEL,
10. AUGUSTIL 2008 NÕO PÜHA LAURENTSIUSE KIRIKUS

“Aga nende seas, kes olid pühadeks üles tulnud Jumalat kummardama, olid mõned kreeklased. Need tulid Filippuse juurde, kes oli pärit Galilea Betsaidast, ja palusid teda: “Isand, me tahame Jeesust näha.” Filippus tuli ja ütles seda Andreasele. Andreas ja Filippus tulid ja ütlesid seda Jeesusele. Aga Jeesus ütles neile: “Tund on tulnud, et Inimese Poeg kirkastatakse. Tõesti, tõesti, ma ütlen teile, kui nisuiva ei lange maasse ega sure, siis see jääb üksi, aga kui see sureb, siis see kannab palju vilja. Kes oma elu armastab, see kaotab selle, ja kes oma elu vihkab selles maailmas, see hoiab selle igaveseks eluks. Kes tahab mind teenida, peab järgnema mulle, ja kus olen mina, sinna saab ka mu teenija. Kes iganes mind teenib, seda austab mu Isa.”” (Jh 12:20–26)

See Johannese evangeeliumi kirjakoht räägib meile ajast, mil Jeesus on tulnud oma suure missiooni lõppvaatuseks eelisälu seljas Jeruusalemma. Käes on paasapähad. Jeesus on hetkel ülikuulus, tänapäeva terminites superstaar (A. L. Webber oma kuulsal rock-muusikali “Jeesus Kristus Superstaar” pealkirjaga on selle mõtte hästi ära tabanud). Ta on oma imetegude ja tervendamiste tipuks ju enne Jeruusalemma jõudmist just üles äratanud neli päeva hauas olnud Laatsaruse! Ja Jeesust kinni võtta püüdvail variseridel on liialdamata õigus, kui nad ütlevad Jeesuse kohta üksteisele: “Eks te näe, et te ei saavuta midagi! Vaata, kogu maailm jookseb tema järele!” (Jh 12:19)

Tõepoolest, kogu maailm! Sest peale juutide tunnevad Jeesuse vastu nüüd huvi ka kreeklased, kes siis esindavad justkui paganmaailma, mittejuute (ehkki need kreeklased, kellest meie kirjakoht räägib, on küll juutide kombel jumalakartlikud, võib-olla koguni juudiusku pöördunud).

Kõik tahavad Jeesust näha ja ootavad temalt midagi erilist, kuid Jeesus ütleb Andreasele ja Filippusele, oma jüngritele, kes on talle edasi andnud kreeklaste palve temaga kohtuda, midagi ootamatut:

“Tund on tulnud, et Inimese Poeg kirkastatakse. Tõesti, tõesti, ma ütlen teile, kui nisuiva ei lange maasse ega sure, siis see jääb üksi, aga kui see sureb, siis see kannab palju vilja.”

Mida Jeesus sellega mõtleb?

Meile on selge, et Jeesus kõneleb iseendast — sellest, et ta peab oma missiooni lõpule viimiseks surema. Aga vaevalt mõistsid Jeesuse kaas-aegsed tema missiooni nõnda täpselt. Siiski oli Jeesuse kõne nisuiva surmast ja taasärkamisest tõenäoliselt arusaadav nii kreekaliku nimekujuga Andreasele ja Filippusele kui ka kreeklastele, kellele Jeesuse kõne oli määratud. Kreeka kultuuri tundjaille pidi ju olema tuttav Eleusises, Ateena lähedal asuva linna paganlikus pühamus viljeldav Demeteri-kultus. Selle aluseks oli uskumus, et kreeka viljakusjumalanna, peajumal Zeusi ja emajumal Demeteri tütar Persephone võeti allilma, ta sai sealse kuninga Hadese naiseks ja tema iga-aastane ajutine maapeal viibimine on seotud looduse taasärkamise ja viljakusega. See andis müstikuile koguni igavese elu lootuse.

Inimesed kasutavad suhtlemisel palju kõnet, millel pole muud eesmärki, kui et “häälestada” olukorda, milles suhtluspartneriga ollakse. Kokteil-õhtul räägitakse nn *small talk*’i, seltskondlikku loba, mis on seal väga vajalik, sest see kujundab õiget atmosfääri ja vastab etiketile. Kaks armastajat räägivad kõrvaltvaataja seisukohast üleüldse mõttetusi, kuid tunnevad end just seetõttu hästi.

Aga vahel on tarvis ütelda täpselt nii, kuidas asjad on, on vaja ütelda tõde. Tõde, mis ei tule inimesest endast, vaid inimene on selles töes äratundmisele jõudnud ja tal ei jää muud üle, kui seda esitada. Selline tõe ootamatu väljaütlemine on alati risk. Inimene, kes tõe välja ütleb, riskib kõige-ga, mis tal on — oma suhete katkemisega, oma varandusega ja viimselt oma eluga.

Jeesus ei räägi kunagi seda, mida kuulajad temalt ootavad, vaid ta räägib tõde, seda, mis on antud hetkel kõige olulisem. Seepärast näib Jeesuse kõne tihti kuidagi seasetu või raskesti kontekstiga haakuv.

Püha Laurentsiuse martüürium

Algus vt lk 1

Aga Jeesusel pole aega *small talk*iks, tema missioon on lühike ja selge. Nüüd, ütleb ta, on "tund tulnud, et Inimese Poeg kirkastatakse." Ja mõtleb oma lausega ehk nii: minu imetegude vaatamine või kogemine ei too kellelegi mingit kasu, sest ma pean nüüd surema, et patused ja surelikud inimesed patust vabastada ja nad elavaks teha.

Ka prohvetid, kes vahendavad inimestele Jumala tahet, räägivad ainult olulist. See, kas see inimestele meeldib või kas kõik sellest isegi korralikult aru saavad, pole tähtis. Oluline on Jumala tõe inimestele edastada, kasvõi iseennast seetõttu mõistmatute viha kätte ohverdades. Kel kõrvad on, need kuulevad.

Täna tähistame oma koguduse nimepäeva, Lauritsapäeva. Ka Püha Laurentsius oli see, kes rääkis ühel olulisel hetkel tõe. Laurentsius oli üks paavst Sixtus II diakonitest, kelle hoolde olid usaldatud Rooma koguduse majandusasjad 3. sajandi keskel pKr. Kristlased olid tollal Rooma keisri poolt tagakiusatud ja keiser Valerianuse käsul pidi Rooma kogudus kõik oma varad keisrile üle andma. On legend, et Laurentsius, saades käsu varandused keisri ette tuua, kogus kokku kõik vaesed inimesed, keda sai, viis nad keisri ette ja ütles: "Nemad ongi kiriku varan-

du!" Laurentsius võeti siis kinni ja röstiti suurel piinarestil lahtisel tulel.

Laurentsus on selle märtrisurma eest kuulutatud pühakuks, me mäletame teda täna just selle teo pärast ja siin kaugel Maarjamaal on meie kirik juba 8. sajandit seotud tema nimega.

Ja miks? Ainult sellepärast, et Laurentsius ütles keisri ees välja ootamatu tõe: kirikul on hindamatud varandused, kuid need pole materiaalsed — kiriku varandus on Jumala armastus, mis on ilmunud Jeesuse Kristuse armastusteos, ristisurmas kõigi inimeste eest. Ja see armastus, see varandus on kõige paremini väljendatav just omakasu-püüdmatu armastuse kaudu nende vastu, kellel pole midagi.

Nõnda tahtsid kreeklased näha Jeesust ja tema imetegusid, kuid kuulsid ta kõnet surmast ja võib-olla ka nägid seda, sest see oli tõe! Keiser Valerianus tahtis näha oma võimu vilju, kuid kuulis Laurentsiuse kõnet ja nägi oma alandust Jumala armastuse ees, sest see oli tõe!

Jätkugu ka meil Jumala väge Pühas Vaimus mõista ja öelda vajalikul hetkel tõe. Palju õnne ja Jumala õnnistust nimepäevaks, armas kogudus!

Aamen.

MART JAANSON, EELK Nõo koguduse õpetaja

KROONIKA

♦ 01. juunil võttis kogudus vastu külalisi EELK Tallinna Jaani kogudusest: sealse segakoori. Koor eesotsas dirigendi ja organisti Tiia Tenoga esitas jumalateenistusel ilusa kava. Pärast jumalateenistust joodi koos kirikukohvi.

♦ 03. juunil toimus Nõo kirikus EELK Valga praostkonna konverents, millest võtsid osa ka külalisvaimulikud Rootsist Östersundi praostkonnast.

♦ 10.-15. juunil osales õp Mart Jaanson EELK ühe esindajana soome-ugri luterlike kirikute konverentsil Ungaris.

♦ 15. juuni peajumalateenistusel kõlas palju muusikat. Laulis EELK Tartu Peetri koguduse segakoor ning duo Lemme-Liis ja Anniki Aruväli. Lemme-Liis ja Anniki tänasid oma lauluga Jumalat oma isa Jaan Aruvälja 50. juubeli puhul. Sõna ja sakramendiga teenis diakon Kaido Metsoja.

♦ 18. juunil pidas koguduse segakoor koos EELK Peetri koguduse segakooriga Tartu Peetri kirikus Taize-õhtu. Sõnaga teenis õp Kalle Mesila.

♦ 21. juunil saadeti Otepää kirikus ja vanal kalmistul igavikuteele EELK Otepää koguduse kauaaegne ja armastatud õpetaja Jüri Stepanov. Laulis ka Nõo kiriku meesansambel.

♦ 22. juuni peajumalateenistusel said leeriõnnistuse kolm uut koguduseliiget. Laulis ka Nõo kiriku meesansambel.

♦ 29. juunil peeti Nõo kalmistul surnuaiapäeva. Ilm oli ilus ja pühalisi parasjagu.

♦ 13. juulil kogunesid kuus koguduseliiget jumalateenistusele, et võtta vastu Jumala õnnistus 50 aasta täitumise puhul leeriõnnistamisest. Enamik neist olid selle saanud 1958. aasta 13. juulil õp Harald Tammuri käe all. Eelmisel õhtul oli toimunud kuldleerilaste kokkusaamine kirikus.

♦ 15.-17. juulil käis koguduse segakoor koos mitmete kaassõitjatega ekskursioonil Vormsi saarel. Praamireis, eestirootslaste vaimu kandev kaunis saar, ööbimine kohaliku koguduse mõnuses pastoraadis, tutvumine kohaliku kiriku ja ka mõne teise lääne-eesti kirikuga avaldas kõigile sügavat muljet. Suur tänu resi organiseerijale Agnes Laasime- rile ja Vormsi koguduse vaimulikule Ants Rajandole perega!

♦ 20. juuli peajumalateenistusel röömustas kogudust oma meel-

Nõo kiriku meesansambel ja organist Katre Kruuse Travemünde Püha Laurentsiuse kiriku taga kirikuvanem Otto Timmermanni (1916-2008) ausamba juures. Foto: Mare Kanarbik

diva lauluhäälega ustav koguduseliige Kalju Õllek, kes pärast teenistust palus kogudust osalema oma 75. sünnipäevale pühendatud kirikukohvil.

♦ 22.-24. juulil toimus Soontaga laagripätsil EELK Valga praostkonna XII noortelaager, mis sedapuhku kandis pealkirja "Puu ja tema oksad". Kohal oli üle 50 lapse ja täiskasvanu. Meie koguduse kaudu osales laagris rekordarv lapsi: 17! Jumal õnnistas laagrit ka hea ilmaga.

♦ 27. juuli peajumalateenistusel ristiti ja sai leeriõnnistuse perekond Kangro Lukelt.

♦ 03. augusti peajumalateenistust kaunistasid lauluga Laguja pühapäevakoolilaagri noored.

♦ 04.-10. augustil peeti koguduses juba traditsiooniks saanud kuulutsunädalat. 04. ja 08. augustil toimunud kontserdid, vastavalt Kadri Hundi ja Weekend Guitar Trio ning V Põhja- ja Baltimaade koorifestivali kooride esinemised läksid väga hästi ja arvukale publikule. Külalisjutlustajad, õpetajad Margus Kirja Jöelähtmelt, Arvo Lasting Helmest, Katrin-Helena Melder Järva-Jaanist ja Andres Aaste Rõngust töid kohal tulnud koguduseliikmeile Jumala sõna palju lähemale, igaüks omal kombel. 09. augusti jumalateenistusel esines pikema kavaga ka Saksamaa-reisiks valmistuv Nõo kiriku meesansambel. 10. augusti peajumalateenistusel meenutati kogudusele nime andnud Püha Laurentsiust, kuulati ansambli Dionysius ja Omnibus laulu (dirigendid vastavalt Miina-Liisa Kuusemaa ja Kärrri Toomeos) ning pärast jumalateenistust maitsti Marju Libliku valmistatud maitsvat võileivatorti. →

KROONIKA

Algus vt lk 2

♦ 17.-19. augustil toimus Kambjas kristlik-oikumeeniline noortefestival "Jumal tänatud", mida organiseerimistoimkonna liikmena aitas ette valmistada lausa neli Nõo kogudusega seotud inimest: koguduse õpetaja Mart Jaanson, Lauri Ööpik ning tema sõbrad Karl Viira ja Martin Vilt. Lisaks osales festivalil Nõo kogudusest veel vähemalt kolm noort. Festival võlus kõiki oma kõrgetasemelise programmi ja erilise õhkkonnaga.

♦ 22.-27. augustini külastas bussitais EELK Valga praostkonna esindajaid sõpruspraostkonda Saksamaal Eschweges. Meie kogudust esindas sel reisil kolm inimest.

♦ 24. augustist kuni 01. septembrini viibis Saksamaal kontsertreisil Nõo kiriku meesansambel koos kaassõitjatega. Esineti viies kirikus: Langensteinis, Eschweges, Waldkappelis, Sontras ja Travemündes. Lisaks aga kohtuti paljude toredate inimestega ning külastati põnevaid paiku Kesk- ja Põhja-Saksamaal. Travemündes organiseeris ansamblile kontserdi meie koguduse organist ja koorijuht Katre Kruuse, kes on seal 2008. aastal õppimas.

JUMALATEENISTUSED JA MUUD KOGUDUSE ÜRITUSED

Ehkki alljärgnevas kavas on jumalateenistused paigas, võib ürituste osas tulla muutusi ja lisandusi. Jälgigem siis teateid nii Nõo Valla Lehes kui kirikus. Aga lõpuks ütleb ju apostel: "Kui Issand tahab ja me veel elame, siis teeme seda või teist." (Jk 4:15)

SEPTEMBER 2008

P, 07. kl 11.00 Jumalateenistus. Armulaud.
P, 14. kl 11.00 Jumalateenistus.
P, 21. kl 11.00 Jumalateenistus. Armulaud.
P, 28. kl 11.00 Jumalateenistus.

NOVEMBER 2008

P, 02. kl 11.00 Jumalateenistus. Armulaud.
P, 09. kl 11.00 Isadepäeva jumalateenistus.
P, 16. kl 11.00 Jumalateenistus. Armulaud.
P, 23. kl 11.00 Surnutepüha jumalateenistus. Armulaud.
P, 30. kl 11.00 I advendi jumalateenistus. Armulaud.

OKTOOBER 2008

R, 03. kl 19.00 Vanamuusikaansambli Ludus Musicus (Praha, Tšehhi) kontsert kirikus.
P, 05. kl 11.00 Jumalateenistus. Armulaud.
P, 12. kl 11.00 Lõikustänupüha jumalateenistus. Esineb koguduse segakoor.
P, 19. kl 11.00 Jumalateenistus. Armulaud.
P, 26. kl 11.00 Jumalateenistus.
R, 31. kl 18.00 Usupuhastuspüha jumalateenistus.

RAAMATUTUND igal teisipäeval kell 18.00 kiriku käärkambris (kui mujal, siis teatatakse eelnenud pühapäeval kirikus ja pannakse käärkambri uksele vastav teade).

LEERITUND igal kolmapäeval kell 18.00 kiriku käärkambris (algab kolmapäeval, 24. septembril 2008).

LEERIKURSUS MEERI SELTSIMAJAS algab kolmapäeval, 01. oktoobril kell 12.00 (edasiste toimumiste osas jälgige reklaami).

SEGAKOORI HARJUTUS igal neljapäeval kell 18.00 kirikus.

PÜHAPÄEVAKOOL algab reedel, 03. oktoobril kell 17.30 Luke külakeskuses (edasiste toimumiste osas jälgige reklaami või küsige koguduse õpetajalt või pühapäevakooli õpetajalt).

PIIBLITUND NÕGIARU RAAMATUKOGUS reeglina kuu viimasel teisipäeval kell 15.30.

PIIBLITUND KÜLAASEME KÜLAS reeglina kuu teisel reedel kell 13.00.

ÕPETAJA VASTUVÕTUAEG kiriku käärkambris kolmapäeval ja reedel kl 9.30–11.30.

TEATED

♦ 19.–26. oktoobril 2008 toimuvad meie praostkonna territooriumil Valgas misjonipäevad "Piirid on lahti", mida korraldavad EELK Misjonikeskus ning Laste- ja Noorsootöö Ühendus, Valga kristlikud kogudused: Adventkogudus, Betaania baptistkogudus, Pühavaimu Katoliku kogudus, Nelipühi kogudus ning Peetri-Luke ja Helme luterlikud kogudused. Misjonipäevi toetavad Valga Linnavalitsus, EELK Valga praostkond, Kohaliku Omaalgatuse Programm ja Eesti Kirikute Nõukogu. Vt täpsemalt <http://www.eelk.ee/~misjonikodu/misjonipaevad.php>. Võtkem siis meiega oma praostkonnas toimuvast suurüritusest jõudu-

mööda osa. Tõenäoliselt osalevad Valga misjonipäevadel ka meie koguduse muusikud.

♦ Liikmeannetus 2008. aasta eest (summa vastavalt annetaja soovile) saab teha nii sularahas koguduse kantsleis kiriku käärkambris kui ka pangalaekandega (a/a nr 101 520 060 910 03 SEB pangas, selgitus: "(Nimi) liikmeannetus 2008. aasta eest."). Neil, kes soovivad oma liikmeannetuselt 2009. aastal tulumaksu tagasi saada, palume pangalaekande juurde märkida ka oma isikukood, mille teatame vajalikul ajal maksuametile. Kes ülekanega annetajaist soovib tavapärasest maksedokumenti, palun võtke kaasa oma pangalaekande väljavõte ja tulge koguduse kantsleisse.

PALUME VABANDUST!

Eelmises "Rahutegijas" (nr 7, juuni 2008) on kirjas, et Endla Klaus

sünnist täitus 16. juunil 86 aastat. Tegelikult on Endla sünnipäev 17. mail ja ta sai 90-aastaseks. Palume eksituse pärast vabandust ja soovime Endlale auväärse sünnipäeva puhul tagantjärei rohkesti õnne ja õnnistust!

SÜNNIPÄEVAD

Palju õnne ja Jumala õnnistust teile kõigile!

SEPTEMBER

Merje Alttoa	Tartu	03.09.	35
Virve Adler	Meeri	09.09.	83
Priit Sannamees	Nõo	10.09.	19
Aino Mäll	Vissi	12.09.	73
Martin Poobus	Tartu	12.09.	28
Liivi Halling	Tallinn	15.09.	36
Madis Kanarbik	Vissi	15.09.	46
Raivo Trummal	Voika	16.09.	36
Kersti Soidla	Tartu	17.09.	28
Raili Unt	Tartu	20.09.	37
Made Vares	Järiste	20.09.	38
Katrin Rekand	Tartu	23.09.	31
Eiko Esimel	Elva	24.09.	30
Tuuli Niininen		24.09.	38
Eda Jaanson	Märja	27.09.	36
Marko Tiisler	Nõo	29.09.	30

OKTOOBER

Elfriede Joonas	Nõo	01.10.	74
Kadri Pau	Voika	02.10.	58

Kalju Vaiksaar	Tartu	02.10.	73
Signessa Kalmus	Vissi	03.10.	38
Raivo Uibopuu	Luke	04.10.	54
Helju Reitkam	Meeri	05.10.	79
Ellen Sööt	Elva	05.10.	84
Elli-Elisabeth Palsi	Nõo	06.10.	92
Gustav-Ülo	Tartu	10.10.	78
Eha Raud	Peedu	10.10.	73
Katre Maller	Tartu	13.10.	30
Lennar Sild	Tartu	13.10.	38
Enn Avi	Nõo	17.10.	60
Aino Tamm	Kolga	18.10.	76
Meeri Tassa	Elva	23.10.	35
Marju Liblik	Luke	26.10.	53
Elise Pillaroo	Valga	27.10.	21
Ilmar Kaupmees	Külaaseme	29.10.	64
Toivo Saal	Aiamaa	29.10.	50
Oskar Saag	Tartu	30.10.	83

NOVEMBER

Elsa Pullinen	Nõo	02.11.	84
---------------	-----	--------	----

Mall Zeiger	Meeri	02.11.	74
Juta Kaarna	Tartu	04.11.	77
Lauri Linamägi	Tartu	04.11.	30
Marin Järva	Kärdla	08.11.	23
Margus Irv	Vasalemma	10.11.	35
Anneli Lunts	Järva-Jaani	13.11.	23
Endel Kraav	Nõo	17.11.	81
Meedy Männiste	Aiamaa	19.11.	55
Viivi Joala	Meeri	20.11.	70
Leili Saal	Meeri	21.11.	76
Linda Taavel	Nägjaru	21.11.	90
Ketlin Sirge	Rahinge	22.11.	23
Karl-Ülo Kuusik	Keeri	23.11.	84
Alise London	Nõo	25.11.	80
Maret Soonberg	Nõo	26.11.	74
Liidia Susi	Aiamaa	26.11.	74
Vilma Pant	Vahesaare	27.11.	72
Ludmilla Timm	Nõo	27.11.	70
Melanie Nolk	Tamsa	28.11.	85
Uno Sild	Tartu	28.11.	66

RISTITUD, LAULATATUD, MAETUD

RISTITUD

Kristjan Soidla	08.06.08	Nõo P. Laurentsiuse kirik
Henri Soidla	08.06.08	Nõo P. Laurentsiuse kirik
Silvy Hiet	08.06.08	Nõo P. Laurentsiuse kirik
Reelika Krikun	08.06.08	Nõo P. Laurentsiuse kirik
Hiie Mätt	08.06.08	Nõo P. Laurentsiuse kirik
Silver Suigusaar	27.07.08	Nõo P. Laurentsiuse kirik
Sten Suigusaar	27.07.08	Nõo P. Laurentsiuse kirik
Sirje Kangro	27.07.08	Nõo P. Laurentsiuse kirik

LEERITATUD

Reelika Krikun	22.06.08	Nõo P. Laurentsiuse kirik
Hiie Mätt	22.06.08	Nõo P. Laurentsiuse kirik
Koit Viigipuu	22.06.08	Nõo P. Laurentsiuse kirik

Sirje Kangro

27.07.08 Nõo P. Laurentsiuse kirik

Helgi Kangro

27.07.08 Nõo P. Laurentsiuse kirik

LAULATATUD

Koit ja Hiie Viigipuu 12.07.08 Nõo P. Laurentsiuse kirik

MAETUD

Heino Oja	30.05.08	Tartu krematoorium
Aivo Vihm	14.06.08	Tööraste küla, Pärna talu
Meeta Kalm	13.07.08	Elva kalmistu
Loreida Kalde	18.07.08	Elva kalmistu
Kaja Pallon	27.07.08	Elva kalmistu
Enn Saal	08.08.08	Nõo kalmistu
Paul Sild	23.08.08	Tartu krematoorium

EELK NÕO KOGUDUSSE ÜLE TULNUD

Karl Toots EELK Paide kogudusest

KONTAKT

EELK Nõo Püha Laurentsiuse kogudus

Reg nr 80210421

a/a nr 101 520 060 910 03 SEB pangas

Tartu mnt 2, 61601 Nõo, Tartumaa. Tel 745 5195.

Veebilehekülg <http://www.valgapraostkond.ee/>

JUHATUSE ESIMEES Madis Kanarbik, tel 504 6570

KOGUDUSE ÕPETAJA Mart Jaanson, tel 749 3344 (kodus),
5661 1443; e-post mart.jaanson@eelk.ee

KIRIKUVANEM Toivo Saal, tel 745 5120 (kodus)

ORGANISTID

Agnes Laasimer, tel 528 4166

Margit Keeman, tel 5615 3207

PÜHAPÄEVAKOOLI ÕPETAJA

Imbi Tanilsoo, tel 525 6607